2026-09-29

Studieförbundens överenskommelse om jäv

Studieförbunden och dess verksamheter finansieras till stor del av statsbidrag och andra offentliga medel, dessa medel möjliggör att ett stort antal människor och samverkansparter får ta del av vår folkbildning. Vår verksamhet skapas tillsammans med ideella krafter och bygger på en hög grad av tillit, detta gör frågan om jäv viktig för oss studieförbund.

Jäv i sig är inget brott, men ett aktivt arbete för att förebygga och minimera risken för jäv är viktigt för att upprätthålla förtroendet för studieförbunden och deras verksamhet. Att våra deltagare, samverkansparter och bidragsgivare känner trygghet i att verksamheten bedrivs på ett kvalitetssäkert sätt är viktigt. Genom att agera opartiskt och sakligt i alla delar som rör verksamheten kan jävsituationer undvikas.

Vad är jäv

Med jäv avses en omständighet som kan rubba förtroendet för medarbetares eller förtroendevaldas opartiskhet och objektivitet.

Även om jäv föreligger behöver det inte betyda att någon agerar partiskt, det betyder att det finns en omständighet som kan utgöra risk för partiskt agerande.

Jävsgrunder

Det finns olika jävsgrunder och de som främst är relevanta för vår verksamhet är:

Sakägar-, intresse- och närståendejäv

Sakägarjäv: när en sak angår en själv i en inte oväsentlig utsträckning.
Intresssejäv: när ett beslut kan antas påverka en i en inte oväsentlig utsträckning.
Närståendejäv: när någon närstående är part eller om denne kan antas påverkas av beslutet i en inte oväsentlig utsträckning.

Delikatessjäv

Delikatessjäv: fångar upp de situationer som övriga jävsgrunder inte täcker in som till exempel chefs/medarbetarförhållande, vänskap/ovänskap, beroendeförhållande av ekonomisk art, stort engagemang i eller förtroendeuppdrag hos samverkanspart.

När uppstår jäv

Jäv är ett förhållande då någon är partisk i frågor som berör den egna personen, någon närstående eller dennes koppling till organisation eller företag.

Med närstående menas här: make/maka, registrerad partner, sambo, barn, barnbarn, syskon, föräldrar, svärföräldrar, mor- och farföräldrar samt andra närståenderelationer.

Jäv kan exempelvis vara

- Om medarbetare eller förtroendevald handlägger eller fattar beslut i ärende i den egna organisationen eller hos samverkanspart som berör en själv.
- Om medarbetare eller förtroendevald fattar beslut som berör ens när-

stående. Om medarbetare eller förtroendevald fattar beslut som rör närståendes ekonomiska intressen, exempelvis ge arvode/lön.
- Om medarbetare eller förtroendevald anlitar närståendes företag.
- Om uppenbar vänskap eller ovänskap föreligger kan opartiskhet rubbas.

Meddela närmaste chef vid risk för jäv

Den medarbetare eller förtroendevald som berörs av jäv ska meddela detta till närmaste chef.

Om medarbetare eller förtroendevald bedömer att jäv föreligger hos kollega/förtroendevald ska detta meddelas till närmaste chef eller annan ansvarig.

Jäv och intressekonflikt

Vid risk för jäv eller intressekonflikt mellan anställd, cirkelledare och samverkanspart ska alltid ansvarig chef eller annan part enligt delegation på studieförbundet granska samt godkänna samarbetet samt eventuella kostnadsersättningar, arvoden eller löner.

Hur vi arbetar för att förebygga jäv

Vi utbildar samtliga medarbetare och förtroendevalda och medvetandegör vad jäv är och hur jävsituation ska hanteras.